

Analiză: risc de corupție la nivel european pentru cheltuielile din Mecanismul de Redresare și Reziliență al UE, din cauza lipsei de transparență.

Cele 672,5 miliarde de Euro pe care Uniunea Europeană s-a angajat să le investească în redresarea post-pandemie se află sub riscul corupției și a deturnării din cauza unei serioase lipse a mecanismelor de transparență și tragere la răspundere, conform unei analize făcută de ONG-uri din mai multe țări europene.

Cum funcționează gestionarea Planurilor Naționale de Redresare și Reziliență?

Deși UE va examina inițial planurile, gestionarea și supravegherea cheltuielilor din PNRR se vor face la nivel național, Comisia Europeană declarând că sistemele naționale de control ale statelor membre vor servi drept principalul instrument pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii.

Ce relevă analiza?

[Analiza](#), publicată astăzi de nou formată coaliție [Open Procurement EU](#), studiază modul în care 22 de state membre UE plănuiesc să cheltuiască fondurile Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR). Principala descoperire este faptul că 20 de țări nu plănuiesc să publice informații despre destinatarii acestor fonduri.

Analiza arată că doar o singură țară - Suedia - s-a angajat să publice rapoartele de audit și rapoartele sale către Comisia Europeană. O îngrijorare suplimentară este că informația nu va fi disponibilă de la Comisia Europeană.

Mai mult, șapte țări nu și-au asumat deloc transparență în cheltuirea acestor fondurilor. Ele sunt Austria, Croația, Danemarca, Germania, Polonia, Slovacia și Slovenia.

Unde se situează România? Țara noastră se află pe o poziție frunțasă a topului, în urma Suediei, la egalitate cu

Bulgaria și (scor de 50%). Acest fapt se datorează și promisiunilor făcute de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene la pagina 1288 din PNRR, pe care le redăm în captura de ecran alăturată.

Analizarea Planurilor Naționale de Redresare și Reziliență arată că deși două treimi (68%) menționează publicarea din oficiu a informațiilor, acestea sunt doar angajamente vagi de a publica mai multe informații generale. Doar trei țări - Bulgaria, România și Suedia - au avut un punctaj bun la capitolul comunicare din oficiu.

Nu în ultimul rând, va fi creat tot în cadrul acestei structuri, și sistemul informatic, unul similar SMIS, adaptat, pe infrastructura deja existentă care va conține toate informațiile necesare prevăzute la art.22(2)(d) din Regulamentul 241/2021, inclusiv date despre beneficiarii finali ai proiectelor sau investițiilor necesare pentru realizarea obiectivelor, pentru depunerea cererilor de plată către COM. Termen de realizare, sfârșitul lunii decembrie, 2021.

La nivelul MIPE va fi utilizată o platformă de informare (dashboard) în timp real a stadiului de implementare al fiecărei măsuri, investiții, componentă de reformă, reformă, care va prezenta informații exportate din sistemul informatic. Acest dashboard va fi public, toate informațiile fiind publice și de asemenea în timp real, putând fi accesat prin intermediul site-ului MIPE, unde va avea o secțiune dedicată.

Puncte (din 6) pentru transparență și responsabilitate

4 puncte

Suedia

3 puncte

România

Bulgaria

2 puncte

Belgia

Cehia

Finlanda

Franța

Grecia

Ungaria

Italia

Portugalia

Spania

1 punct

Lituania

Luxembourg

0 puncte

Austria

Croația

Danemarca

Germania

Polonia

Slovacia

Slovenia

Clasamentul complet este disponibil [aici](#) (în format web) sau mai jos.

Cum vor publica statele membre informații despre cheltuielile făcute prin
Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR)?

	Publicare din oficiu?	Date deschise?	Portal unic disponibil?	Informații despre destinatarii finali?	Rapoarte către comisie	Rapoarte de audit	Scor total
TOTAL EU	68%	0%	59%	9%	5%	5%	
SUEDIA	✓	x	✓	x	✓	✓	66%
BULGARIA	✓	x	✓	✓	x	x	50%
ROMÂNIA	✓	x	✓	✓	x	x	50%
BELGIA	✓	x	✓	x	x	x	33%
REPUBLICA CEHĂ	✓	x	✓	x	x	x	33%
FINLANDA	✓	x	✓	x	x	x	33%
FRANȚA	✓	x	✓	x	x	x	33%
GRECIA	✓	x	✓	x	x	x	33%
UNGARIA	✓	x	✓	x	x	x	33%
ITALIA	✓	x	✓	x	x	x	33%
PORTUGALIA	✓	x	✓	x	x	x	33%
SPANIA	✓	x	✓	x	x	x	33%
LITUANIA	✓	x	x	x	x	x	16%
LUXEMBOURG	✓	x	x	x	x	x	16%
AUSTRIA	x	x	x	x	x	x	0%
CROAȚIA	x	x	x	x	x	x	0%
DANEMARCA	x	x	x	x	x	x	0%
GERMANIA	x	x	x	x	x	x	0%
POLONIA	x	x	x	x	x	x	0%
SLOVACIA	x	x	x	x	x	x	0%
SLOVENIA	x	x	x	x	x	x	0%

Metodologie - cum a fost alcătuit clasamentul

Autorii au analizat Regulamentul 241/2021 și Planurile Naționale de Redresare și Reziliență a 22 state membre (cele disponibile în luna mai 2021) pentru a căuta în acestea angajamente de transparență și responsabilitate când vine vorba de supravegherea cheltuirii fondurilor.

Punctajele au fost stabilite astfel:

1 punct (sau 16% din greutatea totală posibilă) atunci când există o mențiune explicită a unui anumit angajament (de exemplu, dacă există o mențiune clară că informațiile privind cheltuielile MRR vor fi făcute publice	0 puncte atunci când nu există o astfel de mențiune în planul MRR al unei țări.
---	---

Recunoaștem că probabil vor exista situații în care țările publică informații privind cheltuielile MRR în mod obișnuit (supunându-se normelor în vigoare de transparență), fără o mențiune explicită în planul MRR. Cu toate acestea, întrucât MRR este o intervenție vitală pentru recuperarea post-pandemică, cu cheltuieli de o amploare nemaîntâlnită, credem cu tărie că cetățenii merită raportarea și urmărirea clară a pachetului de stimuli pentru a se asigura că fondurile sunt cheltuite în mod corespunzător.

Recomandări

Pentru un plus de încredere în întregul proces, autorii recomandă statelor membre:

1. Să publice din oficiu, la timp, în format deschis, într-o manieră accesibilă, de calitate și bine structurată, datele privind achizițiile și cheltuielile. În mod specific, datele publicate ar trebui să includă:

- Toate contractele de achiziții publice care sunt finanțate de Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR), acoperind întregul proces, de la planificare până la implementare. Aceste contracte ar trebui să fie clar identificabile ca fiind contracte parte din MRR;
- Informații despre destinatarii finali ai fondurilor, inclusiv date despre contractori și subcontractanți și beneficiarii reali;
- Rapoarte atât asupra implementării obiectivelor (intermediare sau finale), cât și asupra monitorizării și controlului pentru prevenirea corupției (incluzând aici cel puțin rapoarte de audit și rapoarte transmise către Comisia Europeană);
- Informații privind consultările publice desfășurate cu cetățenii și părțile interesate cu privire la crearea Planurilor parte a MRR.

2. Să creeze un portal public unic în care să publice din oficiu informații despre cheltuielile parte a MRR, precum și implementarea și supravegherea acestora.

3. Să se asigure că legislația națională privind accesul la informații de interes public (în speță, Legea 544/2001, în cazul României), se aplică tuturor informațiilor referitoare la MRR.

4. Să sprijine direct societatea civilă întru supravegherea întregului proces, pentru a ajuta la descoperirea, prevenirea și descurajarea corupției prin stabilirea de mecanisme eficiente care să permită schimbul semnificativ de feedback între cetățeni și autorități.

Pentru recomandări mai specifice, vă invităm să le parcurgeți o analiză amplă făcută de autorii portalului Tenders.guru, [aici](#) (în engleză).

Context

Mecanismul de Redresare și Reziliență este o intervenție istorică din partea UE ce constă în fonduri de 672,5 miliarde de Euro sub formă de împrumuturi și granturi pentru a atenua impactul economic și social al pandemiei.

Acest raport este prima analiză făcută de coaliția [Open Procurement EU](#), o alianță a mai multor organizații neguvernamentale și profesioniști care lucrează pentru a se asigura că achizițiile publice sunt făcute corect, deschis și eficient și că acestea aduc cea mai bună valoare și cele mai bune rezultate pentru europeni.

Coaliția Open Procurement EU lucrează la nivel național și european pentru a duce mai departe principiile transparenței în achizițiile publice făcute la nivel european. Coaliția și membrii ei vor pleda pentru implicarea părților interesate și pentru informații accesibile și prietenoase cu publicul pe parcursul întregului proces de achiziție al guvernelor europene, de la planificarea licitației până la atribuirea contractelor și executarea acestora. Coaliția include organizații precum Access Info Europe (Spania), ePaństwo Foundation (Polonia), Funky Citizens (România), K-Monitor (Ungaria), Open Contracting Partnership, Parliament Watch (Italia), Transparency International EU, Transparency International Lituania și Transparency International Portugalia.

Analiza poate fi accesată în original pe site-ul [Open-Contracting.org](#)

Pentru detalii privind România:

Elena Calistru // elena@funky.org